

Universitat Autònoma de Barcelona

TITULACIÓ: Ciències Ambientals**NOM DE L'ASSIGNATURA:** 23834 Salut ambiental**CURS:** 2002/2003**CRÈDITS:** 6**OBJECTIUS**

Proporcionar els elements bàsics per poder estudiar i conèixer els efectes sobre la salut de les condicions ambientals (contaminació atmosfèrica, qualitat de l'aigua, radiacions, residus industrials, etc) a les que estan sotmeses les persones.

EQUIP DOCENT

L'equip docent de l'assignatura està format per professors de l'Àrea de Medicina Preventiva i Salut Pública de la Unitat Docent de l'IMAS, els quals desenvolupen la seva activitat de recerca a la Unitat de Recerca Respiratòria i Ambiental de l'Institut Municipal d'Investigació Mèdica (IMIM), c/Doctor Aiguader 80, Barcelona 08003, telf: 93 221 10 09.

PROFESSORAT

Dr. Manolis Kogevinas. Professor Associat UAB. Responsable de l'assignatura.

Dra. Maria Sala. Professora Associada UAB. Departament de Salut, Ajuntament de Sabadell

Dr. Jordi Sunyer. Professor Associat UAB.

Dr. Jan-Paul Zock. Investigador. IMIM.

Dra. Núria Ribas. Investigadora. IMIM

Atenció personal als estudiants.

Per qualsevol consulta cal adreçar-se a Maria Sala (email: msala@ajsabadell.es).

DURADA DEL CURS

Del 30 de setembre del 2002 al 15 de gener del 2003

HORARI

Sessions teòriques: dilluns i dimecres: 08:30 - 10 h matí. **C1/017**

Sessions pràctiques: En dos grups a partir de la primera setmana de novembre (dimecres i dijous, 15:00-16:30).

BIBLIOGRAFIA

1. D. Coggon, G. Rose, DJP Barker. *Epidemiology for the uninitiated*. BMJ (3th edition)
2. R. Beaglehole, R. Bonita, T. Kjellström. *Epidemiologia Básica*. World Health Organization, Geneva, 1993
3. R Bertollini, MD Lobowitz, R Saracci, DA Savitz. *Environmental Epidemiology. Exposure and Disease*. Lewis Publishers. World Health Organization, 1993
4. K. Steenland, DA Savitz. *Topics in Environmental Epidemiology*. Oxford University Press, 1997
5. F. Martínez Navarro et al. *Salut Pública*. Mc Graw-Hill/ Interamericana de España S.A., 1997
6. T. Colborn. *Nuestro futuro robado. ¿Amenazan las sustancias químicas sintéticas nuestra fertilidad, inteligencia y supervivencia?* Ecoespaña Editorial, Madrid 1997.
7. W.H.O. *Our planet, our health. Report of the WHO commission on health and environment*. World Health Organization, Geneva 1992.
8. WHO, UNEP. *Climate change and human health*. A. J. McMichael, A. Haines, R. Sloff and S. Kovats, editors. World Health Organization, Geneva 1996.

Sessions teòriques

Tema	Professor	Data
1. Introducció a l'Epidemiologia Ambiental.	Maria Sala	30 Set.
2. Mesura de l'efecte. Incidència, prevalença.	Maria Sala	2 Oct.
3. Variacions geogràfiques i temporals de les malalties. Exercicis sobre taxes	Maria Sala	7 Oct.
4. Mesura de l'exposició en epidemiologia ambiental.	Maria Sala	9 Oct.
5. La utilització dels marcadors biològics.	Maria Sala	14 Oct.
6. Tipus d'estudis. Estudis de cohort.	Maria Sala	16 Oct.
7. Estudis de casos i controls/1.	Maria Sala	21 Oct.
8. Estudis de casos i controls/2. Biaixos, factors de confusió i estratificació	Maria Sala	23 Oct.
9. Estudis transversals. Ex: Estudi dels efectes de l'exposició als organoclorats. El cas de l'hexaclorbenzè a Flix.	Maria Sala	28 Oct.
10. Les causes del càncer i l'avaluació de carcinògens (IARC). Criteris causals en epidemiologia.	Maria Sala	30 Oct.
11. Contaminació atmosfèrica/1. Sèries temporals		4 nov.
12. Contaminació atmosfèrica/2. Exercici		6 Nov.
13. Contaminants i tractament d'aigües. Estudis ecològics	Maria Sala	11 Nov.
14. Camps electromagnètics de baixa freqüència i radiacions ionitzants	Maria Sala	13 Nov.
15. Contaminació interior i efectes respiratoris	Jan Poul Zock	18 Nov.
16. Metalls pesats. Exposició a plom i desenvolupament neuroconductual en infants	Núria Ribas	20 Nov.
17. Disruptors hormonals i salut reproductiva	Núria Ribas	25 Nov.
18. Organoclorats i salut infantil	Núria Ribas	27 Nov.
19. Abocadors de residus tòxics.	Maria Sala	2 Des.
20. La investigació d' un cluster (acumulació de casos).	Maria Sala	4 Des.
21. Valoració del risc: el cas de les dioxines.	Maria Sala	9 Des.
22. La síndrome de l'edifici malalt	Maria Sala	11 Des.
23. Tabac, fum passiu i salut	Maria Sala	16 Des.
24. La seguretat alimentària. El cas de les vaques boges	Maria Sala	18 Des.
25. Canvis climàtics globals i salut.	Maria Sala	8 Gen.
26. Presentació de projectes de pràctiques	Estudiants	13 Gen.
27. Presentació de projectes de pràctiques	Estudiants	15 Gen.

Pràctiques

Les pràctiques consistiran en la realització d'alguns exercicis i en l'elaboració d'un protocol d'investigació sobre un tema de salut ambiental. El treball del protocol es realitzarà en grups de 5 persones

Temes proposats:

- contaminació de l'aigua per arsènic i càncer
- contaminació atmosfèrica i de l' interior dels edificis i asma en els nens
- exposició a emissions d' una incineradora i linfomas non-Hodgkin.
- avaluació dels possibles efectes d'un accident amb una fuga d'un agent irritant.
- camps electromagnètics de radiofreqüències (dels telèfons mòbils, antenes etc.) i efectes generals de malestar en adults.

AVALUACIÓ

- La avaluació dels estudiants es farà en un 75% amb examen tipus test (50 preguntes, 1-3 per tema) i un 25% per l' avaluació del protocol d'investigació.